

Wilsoefening bij kinderen

Elisabeth Elliot

Wilsoefening bij kinderen

Elisabeth Elliot

*“Met eeuwige liefde heb Ik u liefgehad,”
– dat is wat er in de Bijbel staat, –
“... en onder u zijn eeuwige armen.”
Dit is je vriendin Elisabeth Elliot ...*

Inhoud

1. De wil oefenen in plaats van breken	5
2. Het goede willen doen	9
3. Leren doen wat gedaan moet worden wanneer het gedaan moet worden	13
4. De neigingen van het kind	18
5. Klappen geven	23
6. Liefde betekent "Nee" zeggen	28
7. Het kind helpen om lief te zijn	33
8. Het kind zijn gang laten gaan	38
9. Het kind oefenen in zelfbeheersing	43
10. De kleine dingen	48

Wilsoefening bij kinderen is de vertaalde transcriptie van de opnamen van een serie toespraken van het radioprogramma "Gateway to Joy". De oorspronkelijke titel is "Training a Child's Will".

Met dank aan Lars Gren, echtgenoot van de auteur, wijlen Elisabeth Elliot, voor zijn toestemming voor deze publicatie.

Vertaling: Ada Postma-Westera

Uitgeverij: Ready Writer, Twello

September 2020.

<https://readywriter.nl/page-2/page-26/page-25/>

1. De wil oefenen in plaats van breken

Iemand heeft eens gezegd dat de wil het diepste, het sterkste en goddelijkste in de mens is. Wanneer een mens volmondig kan zeggen: "Niet wat ik wil, maar wat U wilt", als hij zo graag de wil van God wil dat hij die doet, dan is hij één met God, een ware zoon van de Vader. De laatste paar weken hebben we het over verschillende dingen gehad en steeds opnieuw moest ik de wil noemen als iets wat tegen de gevoelens ingaat. Om onszelf te disciplineren moeten we onze gevoelens onder de heerschappij van Jezus Christus brengen. En we moeten bij het begin beginnen door onze kinderen erin te oefenen dat ze niet iets doen uit een opwelling, maar met hun wil.

"Wij dragen altijd het sterven van de Heere Jezus in het lichaam mee, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam openbaar wordt" (2 Kor. 4:10¹). Met andere woorden, leven voor God brengt zelfverloochening met zich mee. En een van de eerste lessen die een ouder een kind moet leren is dat het tegen zijn eigen wil in moet gaan. God heeft ieder van ons geschapen met het vermogen te kiezen tussen twee manieren van doen. Je kunt ervoor kiezen je soep te

1 Paulus doelt in 2 Kor. 4:10 op zijn lichamelijke lijden (vss. 8-9) en aftakeling (vs. 16) omwille van zijn dienst aan het Evangelie, waardoor hij nu is aangewezen op de opstandingskracht (vs. 7), met een verheerlijkt lichaam bij de opstanding (vs. 14) in het vooruitzicht. Dat is niet hetzelfde als zelfverloochening, maar om dat lijden te willen ondergaan, is natuurlijk wel zelfverloochening nodig. Voor "zelfverloochening" gebruikt de auteur "death to self", wat, letterlijk vertaald "dood aan zelf" betekent (red.).

eten of je soep niet te eten. Het fundament van opvoeding is de opvoeding van de wil. "O, maar", zeg je tegen me, "mijn kind van vier heeft een heel sterke wil." Wat bedoel je daarmee? Ik denk dat je bedoelt dat hij weet wat hij wil en dat is niet wat mama wil, of niet? Een kind met een sterke wil – wat mama ook wil, het is niet wat hij wil. Wat het ook is, hij is ertegen. Maar dat is niet zoals ik het zie. Het kind met een sterke wil is een kind met een wil die zo sterk is geworden dat hij nee kan zeggen tegen zichzelf. Wat je bedoelt als je het hebt over een kind met een sterke wil, is een eigenzinnig kind. Eigenzinnig betekent koppig. Hij doet wat hij wil en wanneer hij het wil. Dat is geen kracht van de wil. Iedereen kan doen wat hij wil en wanneer hij wil. Dat zit in het karakter van de mens, niet? Eigenzinnigheid. De mens vindt het moeilijk om te krijgen wat hij wil omdat hij niet wil wat het beste is. God vindt het moeilijk om de mens het beste te geven omdat de mens dat niet wil hebben. Dus is er een voortdurende impasse.

Als je tot Jezus Christus komt geef je je wil aan Hem over. Het morele karakter van je kind moet door oefening gesterkt worden. In de Bijbel worden ouders bevolen hun kinderen op te voeden, niet om ze alleen maar te laten opgroeien, zoals Topsy (een meisje uit de roman van Harriet Beecher Stowe, "De negerhut van oom Tom"), maar ze op te voeden "in de onderwijzing en terechtwijzing van de Heere" (Ef. 6:4). Het is onze verantwoordelijkheid als ouders om het hoogste waar een kind toe in staat is te ontwikkelen. Dat wil zeggen, het goede te kiezen of te willen in plaats van het kwade, tegen hemzelf in te willen. Nu willen jij en ik heel vaak iets tegen onszelf in, nietwaar? We moeten onderscheid maken tussen willen en ergens zin in hebben. Het is geen goed idee om tegen je kind te zeggen: "Heb jij zin om je pap te eten?" Daar heeft hij misschien geen zin in, maar dat heeft er niet echt iets mee te maken. Je moet het kind leren te willen doen waar hij nou niet direct zin in heeft. Jij hebt 's morgens niet altijd zin om op te staan. Vaak willen we 's morgens liever in bed blijven, maar het is onze wil om op te staan. En dus zetten we onze voeten op de vloer. Willen en zin hebben zijn twee verschillende dingen. Dus als je een kind vraagt: "Heb jij zin om je pap te eten?" dan kan een eerlijk antwoord "Nee" zijn. Als je het kind vraagt: "Zul jij je pap eten?" en hij zegt "Nee", dan is dat

rebellie. Zie je het verschil? Hij heeft besloten dat hij niet wil doen wat jij hem al gezegd hebt dat hij moet doen. Iets willen tegen jezelf in is kracht en het is de verantwoordelijkheid van de ouder om het kind die kracht bij te brengen, hem daarmee te helpen. Het kind heeft hulp nodig, net als wij. Als volwassenen hebben we Gods genade nodig om ons te helpen en het kind heeft de hulp van de ouders nodig om hem te leren tegen zichzelf in te willen gaan. De wil van een kind is zijn ware persoonlijkheid.

De wil uiten is de hoogste uiting van de persoonlijkheid. Mijn moeder heeft een artikel geschreven over hoe je je peuter iets moet leren. Ze vertelt over een klein gevecht van twee willen dat plaats had tussen haar oudste zoon en haar. Dit gebeurde toen ze in België woonden. "Papa en ik hadden ons ontbijt op", vertelde ze, "maar Phil zat nog in zijn kinderstoel met het restant van zijn melk te treuzelen. Hij verkondigde vastberaden: "Ik wil eruit." "Drink eerst je melk op, dan mag je eruit", zei ik tegen hem, niet beseffend dat dit een crisis was. Een poosje bleef hij rustig zitten en verklaarde toen opnieuw: "Ik wil eruit." "Ja, zodra je je melk op hebt." Deze scene herhaalde zich elke paar minuten, meer dan een uur lang. Ik begon te beseffen dat mijn gezag op de proef werd gesteld. Ik besloot innerlijk dat hij daar zou blijven zitten totdat hij had gedaan wat ik hem gezegd had. Hoe lang dat geweest zou zijn als de melkboer niet gekomen was, weet ik niet. Phil keek altijd graag naar de melkboer als die aankwam over de keien van de straat in onze voorstad van Brussel, België, met zijn karretje dat door zijn hond getrokken werd. Toen Phil hem hoorde komen – daar ging de melk, en in een mum van tijd wurmde hij zich uit de kinderstoel.

Jaren later, toen hij in militaire dienst was, schreef Phil naar zijn vader en mij om ons te bedanken dat wij hem gehoorzaamheid hadden geleerd. Het kwam nooit bij hem op om een bevel niet te gehoorzamen, maar veel van de anderen probeerden onder een opdracht uit te komen en bijgevolg brachten ze heel wat tijd in het cachot door. "Oefen de jongeman overeenkomstig zijn levensweg, ook als hij oud geworden is, zal hij daarvan niet afwijken" (Spr. 22:6). Deze woorden zijn nu nog even waar als toen Salomo ze duizenden jaren geleden opschreef. Als je in een concordantie kijkt naar de rijen teksten onder de woor-

den 'gehoorzamen', 'gehoorzaamheid' en 'gehoorzaam' dan krijg je een idee van het belang dat God aan deze woorden hecht. "Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerkzaam zijn beter dan het vet van rammen" (1 Sam. 15:22).

Nu is er een verschil tussen de wil van je kind breken en die oefenen. Breken is kapot maken, het voorrecht van een vrije keus vernietigen, dwingen tot een handeling in plaats van hem ertoe te bewegen de juiste kant te kiezen. Dat laatste betekent hem ertoe leiden, beïnvloeden, overhalen, aanzetten, verleiden, lokken, het aantrekkelijk maken. Een liefhebbende ouder zal zeker zijn wil aantrekkelijk willen maken voor het kind, niet die door zijn strot duwen. Je wilt hem lokken, verleiden. En natuurlijk, het was het geluid van de hondskar die de straat inkwam dat Phil verlokte en verleidde om te doen wat zijn moeder de hele tijd wilde.

God heeft de mens kracht gegeven om zijn wil te oefenen richting leven en het goede, of dood en het kwade. God heeft bepaald dat ieder van ons een vrije wil zou hebben, en dat we de gevolgen van onze keuze zouden accepteren. De beloning en straf worden ons van tevoren bekend gemaakt. En zo moet het ook met ouders zijn. Ze moeten heel duidelijk maken wat ze van het kind verwachten, en heel duidelijk wat de beloning zal zijn als het gehoorzaam is, en wat de straf is als het ongehoorzaam is. In Jozua's afscheidsrede tot het volk, vlak voor hij stierf, zegt hij: "Wees sterk en standvastig, wees waakzaam." Hij geeft ze allerlei waarschuwingen. En dan, in het laatste deel van zijn rede, zegt hij: "Nu dan, vrees de Heere, dien Hem in oprechtheid en trouw, doe de goden weg die uw vaders gediend hebben aan de overzijde van de rivier en in Egypte, en dien de Heere. Maar als het in uw ogen kwalijk is de Heere te dienen, kies voor u heden wie u zult dienen: óf de goden die uw vaders, die aan de overzijde van de rivier woonden, gediend hebben, óf de goden van de Amoriëten, van wie u het land bewoont. Maar wat mij en mijn huis betreft, wij zullen de Heere dienen!" (Jozua 24:14,15). Laat jij je leiden door waar je zin in hebt? Laat jij je kind toe alleen te doen waar hij zin in heeft? Of leer je hem te doen wat jij wilt, zodat het later gemakkelijker voor hem zal zijn om Gods wil te willen doen?

2. Het goede willen doen

In Efeze 6:1-4 lezen we: “Kinderen, wees je ouders gehoorzaam in de Heere, want dat is juist. Eer je vader en moeder (dat is het eerste gebod met een belofte), opdat het je goed gaat en je lang leeft op de aarde. En vaders, wek geen toorn bij uw kinderen op, maar voed hen op in de onderwijzing en de terechtwijzing van de Heere.”

Een luisteraar schreef me om te zeggen dat haar kleine meisje altijd erg van dit programma genoot, maar toen ik dit eerste vers aanhaalde – het juiste om te doen, kinderen, is dat je je ouders gehoorzaam bent – zei ze: “Draai die vrouw uit!” Nou, misschien hadden sommigen van jullie dat gevoel ook wel, sommigen van jullie, kinderen die vandaag naar mij luisteren, maar dit is wat er in de Bijbel staat. En een ander jongetje dacht, toen hij dat vers las, dat zijn vader dat had bedacht. Hij zei: “Dat heb jij erin gezet!” Maar hier staat het, in mijn Bijbel die ik hier voor me heb liggen. “Kinderen, het is voor jullie het juiste dat je je ouders gehoorzaam bent als degenen die de Heere over je gesteld heeft” (Ef. 6:1, Engelse vert.). Dus, ouders, bedenk dat de Heere je over je kinderen gesteld heeft en door jou in zo’n positie te plaatsen heeft Hij je een heel ernstige verantwoordelijkheid gegeven. En, vaders, denk erom dat je niet te veel van je kinderen vraagt of het hen moeilijk maakt het gebod te gehoorzamen.

De mensen houden van creativiteit, zoals ze dat tegenwoordig noemen. Sommige mensen zeggen tegen me: "Het moet geweldig zijn om een creatief mens te zijn." Een dame in New York zei precies dat tegen me toen ik net mijn eerste boek af had – het was nog niet eens van de drukker, ik had net het manuscript klaar – en ik was verbouwereerd. Ik dacht: "Hoe komt ze erbij te denken dat ik een creatief mens ben?" Creatief? Wat heb ik dan gemaakt? Ik heb nooit iets uit niets gemaakt. God is de Schepper. Hij is degene die door het Woord van Zijn kracht alles tot stand kan brengen. Maar ik kan helemaal niet iets maken uit niets. Als ik schrijf, gebruik ik eenvoudig de ervaring van mijn eigen leven of het onderwijs dat ik van anderen ontvangen heb en het Woord van God. En dat probeer ik op zo'n manier op papier te krijgen dat ander mensen er iets aan hebben. Als ik een cake maak, maak ik het zeker niet uit niets. Meestal gebruik ik een pakje, maar als ik zelf alles bij elkaar zoek, is het nog steeds bij elkaar gezocht, niet? Ik moet de ingrediënten hebben – eieren, melk en bloem en de hele rest. Maar er is één ding dat veel dichterbij creatief zijn komt dan een boek schrijven of een cake bakken of een stuk componeren. George MacDonald heeft het zó gezegd: "Doen wat we als kinderen van God behoren te doen is iets dat veel hoger, goddelijker, effectiever en creatiever is dan het schrijven van het mooiste gedicht, het schilderen van het mooiste schilderij of het bouwen van de prachtigste tempel." Denk daar eens over na. Doen wat we als kinderen van God behoren te doen is creatiever dan al het andere in de wereld. En hier hebben we een speciaal gebod voor de kinderen van de kinderen van God: "Doe wat je ouders je zeggen." En een speciaal gebod voor vaders: "Wek geen toorn bij uw kinderen op." Dus door deze geboden te gehoorzamen ben je meer creatief dan de grootste dichter of de grootste schilder of de grootste architect.

Het is het werk van ouders om de wil van een kind te oefenen, zodat die sterk wordt om het goede te doen. Ze moeten het kind sturen, overhalen en verleiden het goede graag te willen doen. Ik heb vaak verteld dat mijn man Lars de gave heeft mensen te laten willen wat hij wil dat ze doen. En dat is echt een gave. Sommigen noemen dat misschien manipulatie, maar ik denk dat het geen manipulatie is als diegene zich er volledig van bewust is dat hij hem iets wil laten doen wat hijzelf graag wil. Datzelfde geldt ook voor wijze ouders.

Vraag aan God om je wijsheid te geven het kind ertoe te brengen het juiste te willen doen, dat wat jij wilt dat het doet, waarvan jij vast gelooft dat het het juiste is. De ouders moeten altijd proberen het kind te helpen de kant van het goede te willen. Ze moeten hem laten zien wat het goede is voor een kind, en dat is gehoorzamen. Ze moeten hem het alternatief laten zien, klappen of een andere vorm van straf die je kiest. Dan maakt het kind een keuze. Het kan ervoor kiezen te gehoorzamen of klappen te krijgen. Het hele leven door moet iemand de logische gevolgen van zijn daden zien en dan staat het hem vrij te kiezen. Als het kind dit niet leert, als het niet geleid en geleerd wordt, niet overreed en verleid om het goede te kiezen wanneer het nog een kind is, wordt het bijna onmogelijk die soms moeilijke keuzes te maken als het volwassen wordt.

De straf is een nadelig gevolg van de keus. Het is geen grof geweld, en dat wil ik graag zo duidelijk maken als ik maar kan. Ouders hebben de verantwoordelijkheid hun kinderen te straffen. De Bijbel maakt dat heel duidelijk. Maar die straf moet wel gezien worden als een nadeel dat uit de keuze voortvloeit. Het is geen grof geweld, toegepast om een daad af te dwingen die tegen de keuze ingaat. Ik weet dat dit voor sommigen misschien wat verwarrend is, maar ik hoop dat ik je kan helpen het te begrijpen. En ik hoop dat het boek dat hier voor me ligt het ook duidelijker kan maken dan ik. Het kind moet begrijpen, wanneer het het verkeerde kiest, dat het zich daardoor een straf op de hals haalt. Met andere woorden, hij kiest voor klappen.

Het boek dat ik voor me heb heet "Hints on child training" ("Wenken voor het opvoeden van kinderen") en is geschreven door Henry Clay Trumbull, uitgegeven bij Waldermuth and Hyatt in Brentwood, Tennessee, U.S.A. (nu bij Great Expectations, en verkrijgbaar bij bol.com). Nu weet ik eigenlijk niet of ik dit boek wel op deze manier mag aanbevelen, maar ik kan het echt niet laten jullie te vertellen dat Henry Clay Trumbull mijn overgrootvader was. Dit boek werd zo'n honderd jaar geleden gepubliceerd en is opnieuw uitgegeven bij Waldermuth and Hyatt, kennelijk omdat ze het voor vandaag ook relevant vinden. En terwijl ik dit boek opnieuw las – het was jaren geleden dat ik het had gelezen – was ik het ermee eens dat het in alle opzichten even relevant is als honderd jaar gele-

den toen Henry Clay Trumbull mijn grootmoeder en de anderen opvoedde. Hij had bij elkaar acht kinderen. Vijf dochters bleven in leven, drie zoons overleden. Maar hij vertelt in zijn boek dit verhaal: "Een wijze jonge moeder zou net haar kleine jongen een stukje snoep geven dat hij heel erg lekker vond, toen hij een mevrouw die op bezoek was met een familiere term aansprak, een term die wel door oudere leden van het gezin voor haar gebruikt werd. De moeder herinnerde hem eraan hoe hij de mevrouw moest aanspreken. Hij weigerde hieraan gehoor te geven. 'Dan kan ik je dit snoep niet geven,' zei de moeder. 'Ook goed,' was het koppige antwoord, 'Ik doe het liever zonder snoep dan dat ik haar zo noem als u zegt.' De moeder draaide zich rustig om en nam het snoep mee. Een uur later kwam dat kind bij zijn moeder en zei: 'Mama, misschien kunt u me dat snoep nu wel geven, want ik zal die mevrouw altijd noemen zoals u tegen me hebt gezegd.' Met op dat moment nog een paar woorden van de moeder stond dat punt voorgoed vast. Het kind deed dat waar hij zojuist toe gebracht was om te willen doen. Zijn wil werd niet gebroken, maar kreeg een nieuwe richting door verstandige opvoeding." Ik hoop dat je de zin hiervan inziet. Het lijkt mij heel zinvol.

De weg die gevolgd moet worden is dat de moeder zich meteen toe moet leggen op vaste en kalme pogingen het kind ertoe te brengen zijn eigen wil te gebruiken om vrijwillig en met blijdschap te doen wat zij gezegd heeft. Laat er, als dat nodig is, geen eten of slapen meer in huis zijn voordat dat kind onder de krachtige druk van wijze raad en liefdevolle smeebeden wil doen wat hij behoort te doen, dat het een gehoorzaam kind wil zijn. Hier ligt het verschil tussen de wijze oefening van de wil en het altijd onwijze en niet te rechtvaardigen breken van de wil. Ik hoop dat je dat begrepen hebt. Laat me die laatste zin nog eens lezen: Hier ligt het verschil tussen de wijze oefening van de wil en het altijd onwijze en niet te rechtvaardigen breken van de wil. Let er in het verhaal op, als de jongen weigert de mevrouw met de goede term te noemen, dat de moeder zich rustig omkeert en het snoep meeneemt. Ze is niet boos, ze is niet onbeheerst; ze heeft het volledig in de hand. En het kind heeft een uur om na te denken over wat het nu echt het liefst wil, het snoep of ongehoorzaamheid. En natuurlijk besluit het kind dat hij het goede wil.

3. Leren doen wat gedaan moet worden wanneer het gedaan moet worden

De vorige keer heb ik jullie een verhaal verteld over een kind dat weigerde de juiste term te gebruiken voor een dame met wie het aan het praten was en hoe zijn moeder heel rustig het snoepgoed dat ze hem juist op dat moment zou geven, terugtrok. Nu kun je dat horen en bij jezelf denken: "Ja, dat is allemaal heel goed voor dat kind, maar mijn kind... Hij zou misschien wel vierentwintig uur gewacht hebben en nog niet van gedachten zijn veranderd." Wel, laat me je een soortgelijk verhaal voorlezen. "Een vader zegt tegen zijn eigenzinnig kind: 'Johnny, doe die deur eens dicht.' Johnny zegt: 'Doe ik niet.' De vader zegt: 'Jawel.' Johnny antwoordt: 'Doe ik niet.'" Hier gaat het om twee willen, die van de vader en die van de zoon. Veel ouders zouden aannemen dat de wil van een kind in zo'n geval gebroken moet worden, onderworpen, zo nodig gedwongen onder de druk van de wil van de vader. En hoe gewetensvoller de ouder is, hoe sterker zijn plichtsgevoel waarschijnlijk zal zijn. Op dit punt is het dat het kwaad van de wil van een kind breken in plaats van die te oefenen vaste voet gekregen heeft in heel wat christelijke huisgezinnen. De vader neemt het besluit niet toe te geven aan de wil van het kind. Het kind heeft besloten niet toe te geven aan de vaders wil. Het oude conflict tussen een onweerstaanbare kracht en een onbeweeglijk voorwerp. Nu is de vader natuurlijk groter dan het

kind. Hij kan grof geweld aanwenden om het kind te dwingen precies te doen wat hij wil. Maar dat is de methode van de duimschroeven tijdens de inquisitie: een gemarteld mens dwingen het geloof te verloochenen dat hij nog steeds verkiest aan te hangen. Maar zowel in het ene als in het andere geval wordt het slachtoffer van de martelende druk blijvend beschadigd, terwijl de zaak van waarheid en recht in geen enkel opzicht iets gewonnen heeft. En als God jou en mij nou eens zo zou behandelen? Maar dat doet Hij niet; Hij is genadig. Hij wacht, Hij is geduldig, Hij is lankmoedig. Hij leert ons en trekt ons en probeert ons over te halen. "Proef en zie dat de Heere goed is; welzalig de man die tot Hem de toevlucht neemt" (Ps. 34:9). En een kind moet leren een liefhebbende ouder te vertrouwen, niet een die hem met grof geweld gaat dwingen te doen wat de ouder wil.

Zelfs bij de manier waarop men met dieren omgaat heeft men ontdekt dat het oude idee, het breken van de wil als vervanging of als noodzakelijk voorafgaand aan de training, niet werkt. En de opmerkelijke kracht van de beste paardentrainers komt daaruit voort dat ze paarden trainen, en niet breken. Een boek over hondentraining heeft als titel "Training tegenover breken". "Verzuim niet hem overvloedig aan te halen", zegt de schrijver, "Praat vriendelijk tegen hem en laat je er onder geen beding, onder welke omstandigheden ook, toe leiden te schelden of te slaan. Want dat is helemaal in tegenspraak met ons systeem en loopt beslist uit op de mislukking van onze plannen. Ga altijd heel zacht met hem om. Bestudeer zijn aard zorgvuldig en leer heel zijn manier van doen kennen, zodat je des te eerder zult begrijpen hoe je hem behandelen moet." Nu stem ik daar helemaal mee in, omdat ik de ervaring heb gehad door een Schotse terriër te nemen, mijn lieve hondje MacPhearce, een naam die mijn man Add Leitch had bedacht. MacPhearce doorliep de gehoorzaamheids cursus. Nu was dat een heel koppig, onhandelbaar klein hondje en ik was echt niet erg hoopvol of we hem überhaupt iets zouden kunnen leren. Het was verbazend om te zien hoe goed hun simpele, zachte methode werkte en de principes waarnaar we die honden de dingen leerden op die cursus – er waren vijftig honden en vijftig eigenaars, en je weet hoe honden elkaar kunnen afleiden! Ze moesten leren geen aandacht te geven aan hun burens en alleen naar hun

baasjes stem te luisteren. De methode was: "Je zegt iets eenmaal, op een normale toon; je noemt de naam van de hond." En het was een wonder hoe zelfs MacPhearce de cursus haalde.

Dus wat de beste manier bevonden is voor hondentrainers is Gods manier voor al Zijn kinderen. En je mag het gerust erkennen als praktisch en het beste voor menselijke ouders die met hun intelligente kleintjes te maken hebben. En bedenk wel, ze zijn intelligent. Het zijn mensen. Het worden niet alleen mensen, het zijn menselijke wezens met in zich alle mogelijkheden van wat ze ooit zullen worden. En ze zijn naar Gods beeld gemaakt. Zie ze niet maar als mensen in wording, ze hebben grote mogelijkheden in zich die nog niet ontwikkeld zijn, maar ze zijn mensen en naar het beeld van God gemaakt. Dus moeten wij, ouders, bedenken dat ons een grote verantwoordelijkheid is toevertrouwd doordat we deze kinderen gekregen hebben om ze groot te brengen.

Discipline is dus een belangrijke factor bij de oefening van de wil. En wilsoefening is een heel belangrijke factor van wijze opvoeding. Het kind moet leren dingen te doen die hij niet wil doen wanneer hij ze behoort te doen. Ken je ook volwassenen die niet doen wat ze behoren te doen wanneer ze dat wel zouden moeten? Misschien hebben ze een hele lijst van excuses voor zichzelf, maar een van de redenen waarom ze iets niet doen wanneer ze dat wel zouden moeten, is waarschijnlijk omdat ze als kind nooit hebben geleerd dingen te doen die ze niet wilden.

Ouders moeten de kinderen leren hun taken en plichten te kennen. Bijvoorbeeld, leer ze om 's morgens op tijd op te staan; leer ze om op tijd naar bed te gaan om 's morgens te kunnen opstaan. En weet je, dit soort training kan veel vroeger beginnen dan de meeste ouders beseffen. Ik heb in dit programma een keer gesproken over een heel opmerkelijk boek, getiteld "Mijn eerste driehonderd baby's". Het is geschreven door Gladys Hendrick, die verloskundige was en vaak een paar weken in een gezin bleef waar een baby geboren was, om vader en moeder te helpen het kind te leren te gaan slapen wanneer hij moet slapen en te eten wanneer hij moet eten. Lijkt dat je volkomen absurd? Misschien raak

je overtuigd als je dit boek zou lezen, speciaal door wat tientallen vrouwen getuigen die hun baby volgens Gladys Hendricks methode geoefend hebben. En ik was verbaasd toen ik dat boek las en de getuigenissen van moeders-van-nu hoorde die merkten dat het hun leven veranderd had. Mijn dochter had dat boek nog niet gelezen voor ze haar vijfde kreeg, en hoewel ik vond dat ze het heel goed gedaan had bij de andere vier, zei ze dat dit boek haar ogen geopend had voor mogelijkheden waar ze eerder nooit van gedroomd had. Eén jong stel dat echt behoorlijk over de toeren was en doodop na de eerste levensweek van hun baby, belden me om te zeggen dat hun leven gewoon in vierentwintig uur veranderd was door het lezen van dit boek, "Mijn eerste driehonderd baby's".

Dus wat Henry Clay Trumbull zegt in zijn boek "Wenken voor het opvoeden van kinderen" dat meer dan honderd jaar geleden geschreven is, is vandaag de dag nog evengoed van toepassing. Dit boek werd geschreven nadat de vader al veertig jaar ouderschap achter de rug had. In die veertig jaar had hij acht kinderen opgevoed. Leer je kinderen te slapen wanneer ze moeten slapen, te eten wanneer ze moeten eten en niet te eten wanneer ze niet moeten eten. Je moet nadenken over de kwaliteit van hun voedsel en de hoeveelheid ervan, evenals over de juiste tijd ervoor. Ook moet je bijtijds beslissen of je ze al of niet tussendoortjes zult geven. Ik vind snacken een heel slechte gewoonte. Het moet nauwgezet geregeld worden. Als een kind het tot een gewoonte maakt aldoor iets te drinken te vragen wanneer het daar zin in heeft, is dat heel vaak omdat hij wil ontwijken gehoorzaam te zijn, of om meelevens te krijgen, een manier om zijn moeder af te leiden van wat zij weet dat hij zou moeten doen op dat moment. En wat snoepjes en koekjes betreft, ik denk niet dat ik daar veel over hoef te zeggen. Jullie weten allemaal wel dat snoepjes en koekjes waarschijnlijk niet het beste voor kinderen zijn om tussen de maaltijden door te krijgen. Mijn moeder zei altijd tegen ons: "Nee, dat bederft je lunch" of "Het bederft je avondeten". We moeten niet afgaan op de neiging van het kind. Je moet goed kijken naar de dingen die de kinderen behoren te doen en vooraf je besluit nemen. Jij bent degene die verantwoordelijk is, niet het kind.

3. LEREN DOEN WAT GEDAAN MOET WORDEN WANNEER HET GEDAAN MOET WORDEN

De rector van de universiteit van Yale heeft jaren geleden iets gezegd wat hierop neerkwam, dat het belangrijkste voordeel van het onderwijsprogramma is dat een jongere getraind wordt om te doen wat hij moet doen wanneer hij het moet doen, of hij dat wil of niet. Elke scholing van jonge mensen die dit niet bereikt, is helaas deel van een onvolkomen systeem. Ik zou wel willen dat dit vandaag nog steeds zo was op scholen en universiteiten. Maar in jouw huis moet het waar zijn. Oefen het kind erin te doen wat hij moet doen wanneer hij het moet doen, of hij het wil of niet.

4. De neigingen van het kind

Ken jij kinderen die het niet nodig hebben om te leren dingen te doen die ze niet leuk vinden? Een tijdje geleden sprak ik over het zeuren van kinderen. Dat is misschien wel de allermoeilijkste gewoonte om te doorbreken als die eenmaal begonnen is. Ik heb toen het verhaal verteld van een vader die zijn kind klappen gaf omdat het maar bleef mopperen over het plekje in de auto waar hij moest zitten. Een moeder schreef me om me te zeggen dat dat simpele verhaaltje haar overtuigd had van haar eigen veronachtzaming van die zo belangrijke les. "Het was één simpele opmerking die mijn aandacht greep," schrijft ze, "een verhaaltje dat vrede in ons gezin heeft gebracht en ik wil je daarvoor bedanken. Onze derde dochter was een schrik voor ons gestel, na droefheid en gelatenheid. Katy is een ..., vol enthousiasme en levenslust, en door haar gezeur was zij de baas. Toen u zei: 'Zeuren is een vorm van opstandigheid', en over iemand vertelde die zijn kind strafte omdat het weigerde in de auto te gaan zitten waar dat moest, en met zijn gezeur een heel kabaal maakte, wist ik dat het een vermaning van God voor mij was omdat ik dat bij mijn eigen kind had toegelaten. Ik moest mijn oudste twee keer klappen geven, één keer aan de middelste, en vier of vijf keer aan Katy. Maar het werkte en ik ben blij en dank u wel." Ik mag hopen dat sommigen van jullie, ouders, die zeuren hebben toegestaan, zich zullen realiseren dat het mogelijk is een vredig huis te hebben zonder zeurende kinderen.

4. DE NEIGINGEN VAN HET KIND

Deze week is ons onderwerp “De neigingen van je kind”. We hebben het er al over gehad of we wel of niet het kind toestaan te doen waar hij toe geneigd is, of hem te dwingen te doen wat jij wilt dat hij doet. Of, wat denk ik een veel betere methode is, het kind leren te willen doen wat hij hoort te doen. De kracht van gewoonten is enorm. Als een kind gewend is te gaan slapen met het licht aan, moet hij ook altijd gaan slapen met het licht aan. En dat kan soms heel ongemakkelijk zijn. Als hij gewend is te gaan slapen met het licht uit, is hij volmaakt gelukkig met het licht uit. Je kunt een kind laten wennen aan te slapen met de deur open of de deur dicht, wat jij maar denkt dat het beste is. Bedenk dus dat het mogelijk is de wil van een kind zo te trainen dat hij blij, tevreden en gerust is, omdat hij geleerd heeft het juiste te doen, dat wat jij het beste voor hem vindt.

Als hij liever speelt dan werkt, zoals de meeste kinderen als ze de keuze hadden, kan hem geleerd worden om het werk leuk te vinden. Om dan te ontdekken dat hij zijn spel twee keer zo leuk vindt als hij eerst gewerkt heeft. Als hij geen kind is dat van lezen houdt, moet hij natuurlijk wel leren lezen. En jij kunt hem inspireren van lezen te gaan houden door hem voor te lezen en door hem te laten zien hoeveel jijzelf van lezen houdt.

Als hij binnen wil spelen als jij denkt dat het beter voor hem is om buiten te spelen, breng hem er dan toe dat hij graag naar buiten wil. Wijs hem erop hoe fijn dat is. Als het regent, vertel hem dan hoe geweldig het is om in de regen te spelen. Natuurlijk gebruik je je verstand. Als het ijskoud is en het regent, wil je niet dat je kind buiten speelt, maar er kunnen momenten zijn waarop hij dolgraag buiten in de regen wil spelen. Als het sneeuwt zal het waarschijnlijk niet moeilijk voor je zijn je kind ervan te overtuigen dat het heel leuk is om buiten te spelen.

Misschien is je kind meer mechanisch aangelegd dan verstandelijk – hij werkt liever met zijn handen. Misschien doet hij graag spelletjes en een wedstrijd in groepsactiviteiten of misschien luistert hij liever naar een verhaaltje. Kinderen kunnen zeer zeker in deze algemene soorten worden ingedeeld, nietwaar?

Mijn broer Tom zei altijd dat hij op de kleuterschool de enige was die om een verhaaltje vroeg als de juf vroeg: "Zal ik voorlezen of willen jullie liever een werkje maken of liever met klei spelen?" Handwerk tegenover hersenwerk. Je moet je kind kennen. Het is niet nodig hem te dwingen alles te doen wat hij niet wil. We hebben het hier over dat wat wijs is, wat het beste is, dat wat je als ouder weet wat het beste is voor het kind. Dan moet je hem leren om dat te willen doen.

Als een kind graag alleen is en gezelschap mijdt, moet hem worden geleerd aardig en vrolijk te zijn als er gezelschap is. Als het kind altijd gezelschap wil hebben, moet hem de waarde geleerd worden van alleen-zijn en stilte. En ik wil jullie sterk aanbevelen je kinderen te leren elke dag stille tijd te houden. Degenen die hun kinderen thuisonderwijs geven kunnen dit gemakkelijker in het schema inpassen dan zij bij wie de kinderen de hele dag naar school gaan en misschien daarna nog lang wegblijven voor sport. Je zult over deze dingen moeten bidden en ze bespreken met je man of je vrouw en bepalen wat het beste is voor het kind. Maar ik vind het zo belangrijk dat mensen leren zichzelf te vermaken en alleen te zijn zonder altijd in een groep te moeten zijn of met anderen te kletsen of een spel of iets anders te doen. Het punt is dat je het kind niet mag toestaan alleen zijn eigen neigingen te volgen, maar je moet hem de juiste manier laten zien en hem aanzetten en aansporen en helpen om het juiste te doen. We moeten allemaal leren te doen wat we niet willen.

En in ieder geval, bid. Gods Woord zegt: "En als iemand van u in wijsheid tekortschiet, laat hij die dan vragen aan God, Die aan ieder overvloedig geeft en geen verwijten maakt" (Jak. 1:5). Bid dat de Here je zal laten zien wat het beste is voor jouw kind. Wees oplettend om hem te kennen, om zijn voorliefdes en gaven te begrijpen. Maar de beslissing moet bij jou liggen. We hebben het in een gezin niet altijd voor het kiezen, is het wel? Er moeten duidelijke grenzen zijn. En er is niets belangrijkers dan hem leren doen wat hij op de juiste tijd behoort te doen. De vader van Lars zei altijd tegen hem: "Als je wilt spelen, kost het je wat." Dat was toen Lars in zijn tienerjaren was. Als hij tot laat in de avond wegbleef, maakte zijn vader hem op de gewone tijd 's morgens wakker. En dit

is wat hij zou zeggen als hij hem wakker maakte: "Als je wilt spelen, kost het je wat." Sta vroeg op, hoe dan ook, of dat nou leuk is of niet.

Er stond een prachtig artikel in een tijdschrift met de titel "Kinderen leren werken". Daarin vertelt de schrijfster hoe haar moeder soms zei: "We werken allemaal één uur", om te voorkomen dat de kinderen hun taak maar achteloos zouden afraffelen. Als ze hun alleen een taak zou geven, zouden ze die misschien heel slordig even doen. Dus zei ze: "We werken allemaal één uur". Op die manier deden de kinderen hun taak goed. En ik neem aan dat als ze klaar waren voordat het uur om was, ze hun nog iets anders te doen gaf om het uur vol te maken. De mate waarin een kind in staat is dit te doen, is de mate van zijn prestatievermogen op elk gebied waarin hij moet werken. Bedenk dat het jouw verantwoordelijkheid is dat prestatievermogen van je kind te vergroten, door te beoordelen in hoever het kind in staat is te doen wat het eigenlijk niet wil doen. In dat boek "Wenken voor het opvoeden van kinderen" zegt Henry Clay Trumbull dit: "Niemand kan altijd alleen maar werken overeenkomstig zijn persoonlijke voorkeuren. Hij moet veel dingen doen die akelig voor hem zijn. Tenzij hij als kind erin geoefend is zulke dingen met doorzetting te doen, kan hij ze niet goed doen wanneer ze hem opgelegd worden. Ook kan niemand zijn werk heel goed en naar behoren doen als hij altijd uitsluitend hetzelfde werk doet. Een eenzijdig mens is geen evenwichtig mens, ook al is die ene zijde de juiste zijde. Het is beter de rechterhand te gebruiken dan de linker, maar het is beslist nog beter om beide handen te kunnen gebruiken.

De kans is klein dat verstandige christenouders of onderwijzers vandaag de dag geen rekening houden met de voorkeuren en eigenschappen van een kind, bij hun inspanningen hem iets te leren en op te leiden. En hoewel zij het studeren aantrekkelijk maken voor een kind en het leven prettig, moeten ouders ervoor zorgen dat het kind leert op bepaalde tijden stil te zijn en actief op andere tijden, dat hij de lessen die hij heeft opgekregen bestudeert en de taak die hem is opgegeven ook volbrengt, dat hij zich felbegeerd vermaak ontzegt, dat hij op de aangegeven tijden weggaat en terugkomt,

stilzit en beweegt. Niet omdat hij dat zo graag wil, maar omdat hij moet. Want, net als vanouds, is het goed voor een mens om een juk te dragen in zijn jeugd (zie Kll. 3:27¹).

¹ De context is dat de jeugd, die niet schuldig is aan de oorzaak van de hopeloze toestand, wel het lijden ondervindt (zie 5:13). De schrijvers zoeken naar hoop te midden van de verschrikkingen. Nu zelfs de onschuldige lijdt, *moet* er hoop zijn, omdat God barmhartig en rechtvaardig is (3:22-26). De jongeman kan maar het beste zijn lot aanvaarden (zie 3:28-33); hij mag erop rekenen dat God eens het tijl keert. De tekst impliceert waarschijnlijk dat de zaak voor de oudere generatie bekeken is, maar dat voor de jeugd de kans groot is, dat, tegen de tijd dat zij volwassen zijn, God Zich ontfermd heeft. Een toepassing voor christenen van nu zou kunnen zijn om de jeugd te motiveren om de omstandigheden waarin ze zitten, uit te buiten (Ef. 5:16), God te leren vertrouwen, Hem te leren kennen als de Barmhartige en levenslust en hoop te putten uit Hem en te vinden in Hem (red.).

5. Klappen geven

We gaan het opnieuw hebben over klappen geven. Ik krijg zoveel brieven van mensen die graag opheldering willen over wat ik met klappen geven bedoel, hoe doe je dat, is het geen kindermishandeling, enzovoort. Dus dacht ik dat we dat moesten verduidelijken. Ik heb hier een brief van een vrouw die mijn nieuwsbrief leest. Zij schrijft: "In Mei 1998 kwam uw nieuwsbrief toen ik in het ziekenhuis lag waar ik was bevallen van mijn eerste kind, een prachtig jongetje met de naam Andrew. Herinnert u zich het hoofdartikel? Het heette 'De gehoorzaamheid van een kind'. Het hangt aan de binnenkant van mijn keukenkastdeur, waar ik het vaak kan zien." Dan vertelt ze dat, toen ze die pasgeboren baby in haar armen had, het bijna onmogelijk voor haar was te geloven dat kleine Andrew op een dag klappen nodig zou hebben. "Al wist ik in mijn hart dat hij dat net als wij allemaal ook nodig zou hebben. Ik besloot het artikel op een voor de hand liggende plaats neer te leggen, zodat ik het kon vinden wanneer die dag zou komen. Toen de kleine Andrew kruipen leerde en de "Nee, nee's" te horen kreeg, volgde ik de stappen in uw nieuwsbrief, ook al was het moeilijk om op de handjes van mijn baby te slaan, en ook moeilijk om weer overeind te komen vanwege mijn knie." (Dit is een moeder die problemen had met haar knieën, en dus was het lastig om op haar knieën te gaan.)

Een andere vrouw schrijft: "Mijn kinderen variëren in leeftijd van vier tot elf

jaar. Ik moet toegeven dat ik moeite heb om vat te krijgen op al de verschillende opvoedingstheorieën waar christenen over geschreven hebben. Ik blijf erbij dat klappen geven de meest effectieve vorm van straffen is. Toen ik u en uw dochter Valerie hoorde spreken, was ik het daar van harte mee eens. Maar wat voor mij een probleem is, is hoe ik de klappen geven moet en de weerstand die mijn kinderen bieden. Ze vragen hoe hard ik zal slaan, hoeveel klappen ze zullen krijgen, of ze niet eerst een knuffel kunnen krijgen, en dan zijn ze nog onwillig om zich gehoorzaam voorover te buigen. Ik denk niet dat ik die vragen voor hen hoeft te beantwoorden, maar het zijn vragen in mijn eigen gedachten. Hebben u of Valerie hier gedachten over, of ervaring die op dit probleem slaat? Ik ben uiteindelijk bozer om de klappen dan om de oorspronkelijke overtreding.”

Dit is mijn antwoord aan Pamela: “Het was bemoedigend om te horen dat mijn programma voor jou, als moeder van vier kinderen, een hulp is geweest. Blij dat je bij klappen geven blijft! Het is een bijbelse vorm van straf geven.” Laat me hier tussen haakjes zeggen dat je zes of zeven verwijzingen in het boek Spreuken kunt vinden voor het gebruik van de roede. Mijn brief gaat verder: “Wat je vragen betreft, ik zou allereerst met alle vier je kinderen samen gaan zitten en hen uitleggen dat klappen geven verschillend is. De zonden of overtredingen zijn verschillend, de kinderen verschillen in leeftijd en je vertelt ze niet van tevoren hoeveel klappen ze zullen krijgen. Zeg hun dat je van hen houdt, en dat ze erop moeten vertrouwen dat je de wijsheid hebt om de juiste straf op de juiste tijd te geven, en zo hard als nodig is. Je kunt hun vertellen dat ieder pak slaag hard genoeg moet zijn om pijn te doen, anders is het geen straf. Ik zou zeggen, nee, je geeft niet eerst een knuffel. De knuffel is als een toetje. Ze moeten eerst de spinazie eten. Een klein kind zou ik slaan met een lineaalteje, een houten lepel of met een roerstokje voor verf. Je pakt het handje, doet het open en houdt het vlak en geeft zoveel tikken als nodig om het kind aan het huilen te maken. Misschien is er maar één nodig, en dat niet heel vaak, wanneer het kind het principe eenmaal leert. Het stokje, misschien een dunne tak van een struik in de achtertuin, werkt goed bij kinderen tot elf jaar, toegepast op de blote benen.

Dus, klappen worden kalm en rustig gegeven voor een echt vergrijp, waarvan het kind al weet dat het een vergrijp is. Ik zou zeggen dat de eerste geboden die een klein kind leren moet – en wel vóór het kan praten, als het zeven of acht maanden oud is en leert te klimmen en zich op te trekken en dingen van de koffietafel te pakken – die eerste geboden dan, zijn “Kom” en “Nee”. “Nee” is de makkelijkste omdat ik denk dat een kind het woord “nee” al kent voordat het zeven maanden oud is. Als hij naar iets reikt wat hij niet mag aanraken, kijk je hem recht in de ogen, noemt zijn naam en je zegt: “Nee” op een rustige, gewone toon. Schreeuw niet, gil niet, praat geen babytaal. En je zegt het één keer. Als hij het voorwerp aanraakt nadat hij jouw “nee” gehoord heeft, doe dan zoals ik aangegeven heb voor Pamela. Pak het handje van het kind, doe het open, houd het vlak en geef het één tik met het roerstokje of het lineaalteje, of zoveel als nodig is om hem te doen huilen. Nu begrijpt het kind die taal. En als je dit al doet na één enkel gebod, dan zul je hem niet leren dat het die eerste keer zonder betekenis is. Als je je geboden herhaalt, leer je het kind dat je niet meent wat je zegt vóór je je stem verheft of vóór je uit je stoel springt en al roepend op hem af rent. En natuurlijk, dit is wat een ouder boos maakt – als het kind niet gehoorzaam is. Als het kind na één keer ongehoorzaam is en dan een tik krijgt na de eerste keer, is er geen reden voor de ouder zijn zelfbeheersing kwijt te raken en boos te worden. Het is een gevaarlijke zaak om een kind klappen te geven als je zelf geërgerd bent. En als er iets gebeurd is dat je boos gemaakt heeft voor je de kans gehad hebt hem te straffen, dan zou ik zeggen dat je eerst moet afkoelen. Geef de klappen niet op dat moment.

Ik denk ook dat het buitengewoon belangrijk is om het kind een knuffel te geven nadat je hem hebt gestraft. En zeg hem wat hij niet zal geloven, maar wat desondanks belangrijk is om uit te leggen: “Ik heb dit gedaan, Johnny, omdat ik van je houd. Ik houd teveel van je om je een ondeugende jongen te laten zijn. Ik houd van je, ik wil dat je een lieve jongen wordt, en dus ga ik je iedere keer klappen geven wanneer je weigert te doen wat ik je zeg.” Of je kunt doen wat Barb Thompkins zo wijs doet met haar kinderen: “Ik zie dat je voor klappen hebt gekozen.” Iedere keer dat een kind ongehoorzaam is en niet komt als je hem roept, en doorgaat en aan iets komt waarvan jij gezegd hebt dat hij er

niet aan mag komen, heeft hij ervoor gekozen klappen te krijgen. En dat moet je hem honderd keer zeggen, als honderd keer nodig is. Maar hoe eerder je begint, hoe minder klappen hij nodig zal hebben en hoe eerder hij zal leren gehoorzaam te zijn.

Ik heb hier nog meer brieven over klappen geven. Deze moeder zegt: "Wat mij ertoe bracht u te schrijven is dit: U stelt dat iemand zijn huis niet "kind-proof" moet maken als er kinderen komen en dat de Royal Doulton beeldjes moeten blijven staan. Daar ben ik het mee eens, maar tegelijk ook niet. Ik ben het ermee eens dat een huis niet kindproof gemaakt hoeft te worden, omdat een kind moet leren ergens af te blijven wanneer dat gezegd wordt. Aan de andere kant wil ik mijzelf de spanning niet aandoen mijn dure spulletjes daar te hebben waar hij erbij kan en ik misschien op hem af spring vanwege mijn bezorgdheid." Voor deze vraag ben ik ook blij, omdat ik beslist niet bedoel dat je je beeldje van honderd euro op de koffietafel moet zetten. Maar zet hoe dan ook iets op de koffietafel waarvan je niet wilt dat hij er aan komt, al is het maar een goedkoop glazen schaalpje of iets anders waarvan je het niet erg vindt als het zou breken. Maar hij moet op zoiets oefenen. Als hij dan naar oma gaat of naar een huis waar zo'n Royal Doulton beeldje is, heeft hij genoeg oefening gehad om te weten dat hij niet geacht wordt zulke dingen aan te raken. En als hij eropaf gaat en jij zegt "Nee", zal hij je gehoorzamen.

Nog een vraag. "Zeg het me alsjeblieft als ik iets gemist heb. Ik heb een jongetje van dertien maanden. Hij weet wat "Nee" betekent en over het algemeen luistert hij wel. Spullen waar ik het meest om geef zijn buiten zijn bereik. Maar er zijn andere dingen waar hij niet mee mag spelen. Omdat een eenjarige graag wil leren, laat ik hem toe ze aan te raken, maar niet ze te verplaatsen. Omdat aanraken maar een minimum aan bevrediging geeft, verplaatst hij ze toch en krijgt natuurlijk een tik op zijn handje." Ik denk dat deze vrouw een beetje te veel van een dertien maand oude baby verwacht om onderscheid te maken tussen aanraken en verplaatsen. Ik zou dat onderscheid niet proberen te maken. Ik zou het kind eenvoudig leren het niet aan te raken. Wacht nog een poosje voor je probeert verschil te maken tussen verplaatsen en aanraken. "Hij

5. KLAPPEN GEVEN

blijft nu meestal van alles af omdat hij weet dat ik het meen als ik "Nee" zeg. Hij is lief als we bij kennissen op bezoek gaan."

Ik hoop dat dit genoeg is als verduidelijking van het klappen geven. Gods Woord zegt dat we onze kinderen liefhebben als we ze straffen. En onze hemelse Vader bestraft ons omdat Hij ons liefheeft.

6. Liefde betekent “Nee” zeggen

Vandaag gaat het erover hoe we een kind helpen om lief te zijn. Omdat we van onze kinderen houden, is het heel natuurlijk dat we hen willen geven wat zij graag willen. En soms, omdat we zo serieus proberen Gods wil te doen en onze kinderen op de goede manier op te voeden, worden we een beetje te star en te streng en teveel vasthoudend aan de planning. En ik weet zeker dat sommigen dat denken van Elisabeth Elliot – ze is veel te streng en legt er veel te veel druk op! En dus wil ik jullie, ouders, aansporen wijs te zijn en liefdevol en mild bij het stellen van regels. Ik herinner me een voorval met mijn kleinzootje, toen hij ongeveer twee jaar was, mijn eerste kleinkind, en natuurlijk het prachtigste kleinkind van de wereld, een allerliefst klein kereltje. Zijn beide grootmoeders, ik en de andere oma, zaten in de woonkamer. Valerie had net brooddeeg gemaakt (ik denk dat ze het de nacht over wilde laten rijzen) en ze had de kleine Walter een klompje van dat deeg gegeven. En hij had een fantastische tijd. Hij vermaakte zich ermee dingen van dat brooddeeg te maken, het plat te slaan en uit te rollen en er weer een bal van te maken. En plotseling was het bedtijd. En zijn vader, die zijn uiterste best deed een goede vader te zijn en dit kind te trainen zoals het moest, kwam en greep hem van de vloer waar hij aan het spelen was en droeg hem weg naar bed – omdat het bedtijd was. En dat arme jongetje – hij jammerde, hij huilde. Hij snikte. En de harten van de beide oma's braken. Ik keek de ander aan en zei: “Kun jij het verdragen?” En ze zei: “Mijn tenen

6. LIEFDE BETEKENT “NEE” ZEGGEN

zijn gewoon zo”, en ze balde haar vuisten. Wij konden natuurlijk niets zeggen op dat moment. Ik weet dat de vader, goeie Walt, zachter is geworden. Hij heeft meer wijsheid, goedheid en mildheid geleerd. Er zijn gelegenheden dat we niet vast hoeven te houden aan de exacte bedtijd. Als de vader tien minuten of laten we zeggen twee minuten eerder was gekomen en had gezegd: “Walter, je weet dat het bijna bedtijd is. Wil je nog één koekje of één konijntje maken?” (of wat Walter ook aan het maken was), zou dat zo veel beter zijn geweest dan zo plotseling op hem af te schieten en het jongetje naar bed te dragen.

Het is heel natuurlijk voor ons om hen te willen geven wat ze graag willen. En natuurlijk kunnen we niet altijd beide doen; we kunnen hun niet altijd geven wat ze willen en ze geven wat het beste is. Dus van hen houden betekent “Nee” zeggen. En ik vermoed dat één reden dat veel kinderen verwend zijn is dat hun ouders zelf verwend waren. En zij blijven hun leven lang verwend mensen, en niemand van ons vindt het gemakkelijk om met verwend mensen om te gaan. We kennen allemaal wel mensen die net verwend krengetjes zijn, met hun eigenwijsheid, hun gezeur en de hardnekkigheid waarmee ze hun eigen zin willen doordrijven.

De vorige week hebben we besproken dat we kinderen moeten leren tegen zichzelf in te willen. Het kind met een sterke wil is het kind dat van wijze ouders leert “Nee” te zeggen tegen zijn eigen verlangens, wanneer zijn eigen verlangens niet het beste zijn. Wij moeten tegen onszelf in willen. Dat wil zeggen dat we als ouders tegen onze vurige wens om het kind een plezier te doen, in moeten willen. We moeten “Nee” zeggen tegen ons verlangen hun te geven wat ze graag willen en onthouden dat niet geven even belangrijk is als geven. Een wijze ouder geeft wat goed voor het kind is en weigert het kind wat niet goed voor hem is. Het ergste dat een ouder doen kan, bijna zo erg als het niet geven van noodzakelijke dingen als voedsel en kleding aan een kind, is hem alles geven waar hij om vraagt. Je gaat een klein kind geen mes geven of een fles ontsmettingsmiddel of voetzoekers. Maar er zijn veel dingen die op zichzelf ongevaarlijk zijn. Het doet een kind schade om altijd precies dat op tafel te hebben wat hij graag eten wil. Ik ben gewoon verbijsterd als ik

6. LIEFDE BETEKENT “NEE” ZEGGEN

ergens bij mensen met kleine kinderen ben, en ze geven hun een keus van elf verschillende soorten ontbijtgranen. Hoe moet een kind van twee jaar oud over zoiets een beslissing nemen? Het zou zoveel wijzer zijn om elke keer maar één soort ontbijt beschikbaar te hebben. Als je zes kinderen hebt hoeft je geen zes pakken ontbijtgranen te hebben.

Het doet een kind kwaad als het altijd het stuk of de portie krijgt die het het liefste heeft. Dit is uit het boek “Wenken voor het opvoeden van kinderen”. Onveranderlijk het stukje of de portie te krijgen die hij het liefst heeft, betekent dat je hem precies zo’n groot stuk geeft als hij wil, of ieder stuk speelgoed dat zijn ouders zich kunnen veroorloven om hem te geven, en dat ze hem zo kleden als hij graag wil. Ik heb kinderen gezien die de beslissingen nemen over wat ze willen dragen wanneer het niet verstandig is dat het kind zulke beslissingen neemt. Natuurlijk is het wel verstandig een kind te leren hoe het beslissingen moet nemen om de juiste kleren op het juiste moment te dragen. En als hij een goede beslissing neemt is dat fijn. Als hij een verkeerde beslissing neemt moet de ouder daaraan voorbijgaan. En laat het niet alleen maar een kwestie zijn van de gril van de ouders of trots, omdat ze graag willen dat kleine Suze de leukste van de school zal zijn of zoiets. Maar je weet wat ik bedoel. Ik weet zeker dat je weet wat ik bedoel. Moet ik daar nog verder op ingaan?

Een kind aan wie een geoorloofde wens nooit werd geweigerd, is slecht toegerust voor de plichten en de beproevingen van het leven van alledag in de wereld. Dat wil ik nog eens herhalen. Dit komt uit het boek “Wenken voor het opvoeden van kinderen”. “Het kind aan wie een geoorloofde wens nooit werd geweigerd, is slecht toegerust voor de plichten en de beproevingen van het leven van alledag in de wereld.” Het is belangrijk om het kind niet alleen ongeoorloofde dingen te weigeren, dingen die niet goed voor hem zijn, maar op het juiste moment is het nodig om zelfs geoorloofde dingen te weigeren. Een boterham met pindakaas is goed voor een kind op het juiste moment. Het is niet goed voor het kind op het verkeerde moment. En hij moet leren wat het beste is voor hem.

6. LIEFDE BETEKENT “NEE” ZEGGEN

Als je nu een enig kind hebt, heb je in sommige opzichten een groter probleem dan wanneer je verscheidene kinderen hebt. En ik kan zeker wel begrijpen hoe moeilijk het is om je kind dingen te weigeren die je hem heel gemakkelijk zou kunnen geven, omdat ik de moeder ben van een enig kind. Ik wilde altijd graag een groot gezin, maar mijn man stierf toen mijn dochter pas tien maanden was. En ik ben niet hertrouwd voor ik een veertiger was. Valerie is dus mijn enige kind. En ik weet hoe gemakkelijk je aan haar grillen toegeeft. Zij hoefde niet om andere kinderen in het gezin te denken. Het was niet nodig om een chocoladereep in zes stukjes te breken, zoals toen ik opgroeide. Mijn vader kocht misschien één Milky Way per jaar, en sneed die heel netjes in zes stukjes. En het kwam nooit bij ons op dat een Milky Way bedoeld was om door één persoon gegeten te worden. Ik zal nooit vergeten wat een schok het voor me was toen ik voor het eerst een kind een hele chocoladereep zag opeten! Wij gingen er altijd van uit dat chocoladerepen bedoeld waren om in stukjes te breken. We krijgen niet alles wat we graag willen als we ouder zijn, en veel redelijke wensen zijn niet vervuld. We stellen het zonder heel veel dingen die andere mensen wel hebben. En we moeten onze kinderen leren om zich gewillig daarbij neer te leggen, om zichzelf te verloochenen. Het is een van de fundamentele voorwaarden van het leven. En bedenk, dat het de eerste voorwaarde voor discipelschap is. Jezus heeft gezegd: “Als iemand achter Mij aan wil komen, moet hij zichzelf verloochenen.”

Hoe maken we vrienden en hebben we invloed op mensen, hoe redden we ons in de maatschappij en in de zakenwereld, hoe worden we gelukkig? Wel, zeg “Nee” tegen jezelf. Het is een fundamenteel principe, niet alleen van het sociale en het zakenleven, maar ook van het geestelijk leven. Henry Clay Trumbull, die zo’n honderd jaar geleden dat boek “Wenken voor het opvoeden van kinderen” geschreven heeft, zegt: “Kinderen van tegenwoordig, in het bijzonder kinderen van welgestelde ouders, lopen veel meer dan hun vaders en moeders de kans dat het hun ontbreekt aan lessen van zelfverloochening.” Als die kans er al in Henry Clay Trumbulls dagen was, hoe groot is die dan in onze dagen? “De levensstandaard is nu heel anders dan een generatie geleden”, zegt hij. Er waren vijftig jaar geleden maar weinig ouders in dit land die alles wat ze maar

6. LIEFDE BETEKENT “NEE” ZEGGEN

wilden voor hun kinderen of voor zichzelf konden kopen. Tegenwoordig weet een jongen nauwelijks zijn nieuwe fiets op waarde te schatten, of zijn slee, na alle andere cadeaus die hij gekregen heeft. Terwijl zijn vader een karretje, gemaakt van een sinaasappelkistje met wielen van lege lintklossen geweldig vond. Dat was zijn enige kostbaarheid op het gebied van voortbeweging. Een klein meisje kan niet evenveel genieten van haar derde wassen pop van het jaar, met ogen die open en dicht kunnen, als haar moeder genoot van haar ene klungelige pop van volgestopte lappen of van beschilderd hout. En hoeveel verder zijn wij af komen staan van wassen poppen en lappen poppen, nu er zulke enorme warenhuizen zijn en winkels als Intertoys? Een nieuw kinderboek was een wonder, een generatie geleden. Het betekent nu nauwelijks meer voor een van onze kinderen dan de avondkrant voor de vader van het gezin. En er waren maar heel weinig boeken toen dat boek werd geschreven. Dus denk eens aan al de duizenden nu. Het is dus moeilijk. We komen grote moeilijkheden tegen als we onze kinderen leren hoe ze goed moeten zijn. Maar de Here zal je wijsheid geven. En ik bid voor jullie, zoals jullie voor je kinderen bidden.

7. Het kind helpen om lief te zijn

Vandaag gaat het er opnieuw over hoe je je kind moet helpen om lief te zijn. Een kind is een persoon en je moet er aan denken de Here te vragen om je te helpen je kind te leren kennen en te weten wat het het meest nodig heeft. Als ik erg streng en strak klink en misschien zelfs wreed voor je kinderen, denk dan aan de Spartanen. De oude Spartanen trainden hun kinderen met een methode van strakke discipline van voortdurende zelfverloochening. Een kind werd daar van kleins af aan onderworpen. Dit onderdeel van hun training had veel te maken met hun kenmerkende karaktereigenschappen van eenvoudig gedrag, uithoudingsvermogen en onverschrokken dapperheid. Nu zijn dit drie dingen waar we vandaag de dag echt niet veel over denken, wel? Eenvoud van gedrag, uithoudingsvermogen en dapperheid. Maar denk er eens over na. Zou je niet graag willen dat je kinderen eenvoudig gedrag, uithoudingsvermogen en onverschrokken dapperheid hadden?

De toenemende luxe en het materialisme druist er zeker tegenin om deze dingen je kinderen te leren. Maar ik heb het gehad over een kind weigeren wat het graag wil. Niet alleen vanwege de weigering op zich, maar opdat het kind niet alles krijgt wat hij maar wil hebben, alleen omdat hij het graag wil. Zie je de zin ervan? Begrijp je wat ik zeg? Ik hoop beslist dat ik niet wreed en harteloos over kom – absoluut niet! Als ik niet geleerd had barmhartig te zijn

voor mijn eigen kind ...! Ik weet zeker dat God me wat dingen geleerd heeft over barmhartigheid en genade, zeker doordat ik zes kostbare kleinkinderen heb – en het zijn perfecte kleinkinderen zoals jullie zeker zullen toegeven – heb ik dat geleerd.

Barmhartigheid. Als ik soms zie hoe mijn dochter en haar man hun kinderen opvoeden, ben ik dankbaar voor hun bereidwilligheid om hen te disciplineren. Maar er zijn momenten dat ik denk: "O, hier zou een klein beetje meer barmhartigheid wel op z'n plaats zijn." En er zijn momenten dat ik net andersom denk: "Weet je, je bent net een beetje te laks hier. Ik denk dat je nu iets strakker moet zijn." Wie is bekwaam in deze dingen? Niet één vader of moeder in de wereld heeft alle wijsheid in pacht, natuurlijk gesproken. God geeft je wijsheid. Hij geeft je hersens, Hij geeft je gezond verstand, Hij geeft je het instinct van een vader en een moeder. Maar er is altijd de noodzaak op je knieën te gaan en te zeggen: "Here, help me om de vader te zijn die ik voor mijn kinderen behoor te zijn, help me om een wijze moeder te zijn."

Wanneer je de wil van een kind traint, help je hem om goed en lief te zijn. Niet zomaar een goed mens of kind, maar een levend organisme, wonderbaar verwekt, eerst in de gedachten van God de Schepper en aan de vader en moeder uitgeleend om het voor Hem te vormen. Denk jij zo aan je kinderen als aan je geleend door God, niet voor altijd, maar een paar jaar lang om ze getrouw, als medewerkers van God, te vormen? Alle mogelijkheid van een hoogstaande mannelijkheid of vrouwelijkheid werkt in dat jongetje of dat meisje vanaf de dag dat hij geboren werd, of, al vanaf negen maanden voor zijn geboorte, vanaf de dag dat hij werd verwekt.

Denk aan de moeder van Mozes. Ze moet in die kleine baby de mogelijkheden gezien hebben die in geen enkele baby in Faraó's huis waren. Die heeft ze beslist niet in allemaal gezien, maar er was iets heel speciaals in die baby, Mozes, wat de moeder ertoe bracht dat mandje voor hem te maken en hem niet weg te doen zoals haar bevolen was. En natuurlijk was het in het soevereine plan van God dat hij gered werd door de dochter van Faraó en opgevoed werd in

Farao's huis. Dit was een voorbereiding voor de taak die God Mozes later zou toekennen.

En denk aan de geschiedenis van kleine Samuel, de kleine jongen die sliep in de tempel toen hij zijn naam hoorde roepen en naar de profeet Eli rende. Het was Eli's verdienste dat hij zag dat Samuel in staat was het woord van de Here te ontvangen op een manier waarop hij dat niet kon. En hij beseftte bij de derde keer dat Samuel bij Eli's bed kwam en zei: "Wat wilt u? U hebt mij geroepen", dat het de Here was die hem riep. Hij minachtte zijn kindsheid niet. Hij erkende dat Samuel in staat was een woord van de Here te ontvangen, een woord dat God niet aan Eli gegeven had ook al had Eli die geheime methode om Gods wil te kennen, de Urim en de Thummim. Ik denk niet dat iemand precies weet wat de Urim en Thummim waren, maar het was een of ander voorwerp dat Gods wil openbaarde, zoals we veronderstellen.

Tribonius was de leraar van Luther. En men zegt dat hij zijn hoofd ontblootte als hij het klaslokaal binnenkwam, waar men tegen hem opzag als de leraar. Zijn reden hiervoor was dat hij zich bewust was dat in ieder kind de mogelijkheid lag om het ver te brengen wanneer hij volgroeid zou zijn. En we kunnen er haast niet aan twijfelen of deze houding van Tribonius is van een heel grote invloed geweest om de talenten van zijn leerling Maarten Luther tot bloei te brengen. Tribonius en Eli zijn, tenminste in dit opzicht, een voorbeeld voor ouders van nu.

Je kind kan je op veel manieren de baas zijn. Veel kinderen zijn hun ouders de baas. Als ik naar mijn dochter kijk en zie hoe ze haar huishouding runt en haar gezin en hoe haar contacten zijn met andere mensen, dan kijk ik naar haar met verbazing en probeer te bedenken: "Waar heeft ze dat geleerd? Waar heeft ze die kenmerken vandaan?" Sommige van deze kenmerken zijn duidelijk afkomstig van haar vaders kant van de familie. Andere kwamen, weet ik, van mijn kant van de familie. En dan is er altijd dat raadsel.

God heeft je kind ontworpen. Hij bezit een kenmerkende persoonlijkheid die

hem van anderen onderscheidt. En je moet hem erkennen voor zijn mogelijkheden. “Vaak is een kind zijn ouders de baas in de basis en omvang van karakter”, zegt Trumbull, “in de eigenschappen van aanleg en in de instincten van sterk geestelijk opmerkingsvermogen.” Ik kan me herinneren dat mijn moeder meer dan eens tegen me zei: “Ik voel me net als die kip die het jonge eendje had uitgebroed. Ik sta aan de rand van de vijver met mijn vleugels te klapperen, terwijl jij wegzeilt over het water.” Ik weet zeker dat jullie allemaal terug kunnen kijken op herinneringen, gevoelens en gedachten uit je kinderjaren waarvan je je bewust was dat niemand ervan wist. Ik kan me herinneren dat ik alleen het bos inging in New Hampshire en een zonnig plekje middenin het bos vond en erover nadacht hoe ik daar helemaal alleen was met mijn gedachten. En niemand wist waarover ik dacht en niemand wist wat ik deed. Ik maakte waarschijnlijk een heel klein huisje van takjes op het mos en dacht na over allerlei dingen, hoge en grote gedachten.

Wij zijn individuele personen, niet waar? En er is een eigenheid in ons die niet door anderen herkend wordt. Die is alleen bekend bij God. En dus is het niet gemakkelijk voor ouders om altijd in gedachten te houden dat ieder kind echt een persoonlijkheid is, net als hij of zij zelf toen ze kind waren. Wat betreft persoonlijke rechten is dat zo en evengoed in persoonlijke gevoelens. Een kind ontdekt dat zijn persoonlijkheid voortdurend genegeerd wordt omdat hij een kind is. “Een jochie had een echt horloge gekregen en was zich bewust van het voordeel dat dit bezit zijn positie gaf. Zijn oom, die zijn eigen horloge naar de horlogemaker had gebracht, vroeg het horloge van het jochie te leen zolang dat nodig was, en zei dat hij niet zonder kon. “Kunt u niet zonder een horloge?” vroeg het neefje. “Nee, dat kan ik niet”, antwoordde de oom. “Als ik de mijne bij de horlogemaker had, zou u mij dan die van u uitlenen tot die van mij weer terug was?” “O nee, ik denk niet dat ik dat zou doen”, antwoordde de ander. “Maar zie je, ik ben een man en jij bent een jongen.” “Nou dan”, zei de individuele jongen tegen de individuele man, “als u niet zonder een horloge kunt en u zou me die van u niet willen uitlenen als ik die nodig had, dan kan ik niet zonder een horloge en dan kan ik u de mijne niet geven.” Het probleem in dat geval was dat de persoonlijkheid van de jongen niet voldoende werd erkend

en gerespecteerd door de manier waarop om zijn horloge werd gevraagd. Het leek als vanzelfsprekend te worden beschouwd dat hij, omdat hij een kind was, niet zulke rechten op zijn eigen eigendommen had als een man op de zijne, en dat hij niet zo'n waarde hechtte aan wat hij had, als een man aan zijn eigendommen. Tegen die veronderstelling verdedigde het kind zich heel natuurlijk en met een goed vertoon van logica. Als aan de andere kant de jongen als een gelijke benaderd was om de ander een gunst te verlenen vanwege een speciale en duidelijk uitgelegde nood, dan is er geen reden te betwijfelen of hij die niet direct zou hebben beantwoord, met een gevoel van voldoening dat hij bij machte was die gunst te verlenen."

Ik wilde dat verhaal rechtstreeks voorlezen uit het boek omdat het op iets wijst waar ikzelf niet aan gedacht had: de noodzaak om een kind als een gelijke te behandelen in een situatie waarin een kind ook echt een gelijke is. Het kind had een horloge dat van evenveel nut was als die die de oom naar de horlogemaker gebracht had. Maar de oom had hem als een minderwaardige behandeld.

Moge God ons wijsheid geven om een kind zo te respecteren als het behoort.

8. Het kind zijn gang laten gaan

Vandaag praten we erover je kind zijn gang te laten gaan.

Er zijn zoveel mooie voorbeelden in dat boek “Wenken voor het opvoeden van kinderen”, geschreven door Henry Clay Trumbull, dat ik het echt niet kan laten om je een paar van die verhalen voor te lezen. De manier waarop hij het stelt is veel beknopter dan mijn versie zou zijn, dus geef ik jullie één verhaal dat ik niet meer in het programma van gisteren kon inpassen.

Gisteren ging het erover hoe je een kind beledigt door te doen alsof zijn horloge niet zo belangrijk voor hem was als die van zijn oom voor hem. We moeten respect hebben voor de persoonlijkheid van een kind en hem eervol behandelen. Hier is nog een voorbeeld van de onnadenkendheid die soms heel goed mogelijk is bij ouders en ouderen in hun omgaan met kinderen. Veel kinderen worden hun rechten als individu ontnomen door achteloze ouders of anderen. Als er niet genoeg zitplaatsen zijn voor nieuwkomers in een kamer of in de bus, en twee of drie kinderen zitten bij elkaar in druk gesprek gewikkeld, dan is er de verzoeking om snel tegen de kleintjes te zeggen dat ze hun zitplaatsen vrij moeten maken voor hun ouders, op een toon die lijkt aan te geven dat een kind geen rechten heeft in vergelijking met een volwassene. In plaats van te laten zien, door de manier waarop je hen aanspreekt, dat de aandacht van

de kinderen gericht wordt op hun voorrecht beleefdheid te tonen aan hun ouders. Ik zeg dit laatste nog eens: In plaats van te laten zien, door de manier waarop je hen aanspreekt, dat de aandacht van de kinderen gericht wordt op hun voorrecht beleefdheid te tonen aan hun ouders. In het ene geval voelt elk kind van dat groepje zich verongelijkt doordat hij het gevoel kreeg dat zijn rechten niet als rechten erkend werden. In het andere geval is hij geveleid door het onuitgesproken vertrouwen in zijn beschaafdheid en in zijn bereidheid zijn rechten hoffelijk op te geven.

De rechten van een kind als individu zijn even wezenlijk en even plechtig als die van een groot mens. En het is nooit netjes deze rechten te negeren, net zo min als die van een volwassene. Kinderen opvoeden is noodzakelijk; verwaarlozing is een groot kwaad; en het moeilijkste in de wereld is om de balans te bewaren. Ik heb de nadruk gelegd op correctie en straf en klappen geven en hun dingen ontzeggen die ze graag willen, omdat over het algemeen de neiging tegenwoordig de tegenovergestelde kant uit lijkt te gaan. Maar er is altijd dat gevaar van overdrijven, waar ik geprobeerd heb je voor te waarschuwen. Een gewetensvolle ouder kan te streng oplettend zijn, en een niet zo gewetensvolle ouder kan veel te laks zijn. We willen hen niet verstikken met onze liefde.

Nog een verhaal van een jonge vader die de methoden om kinderen op te voeden heel serieus bestudeerde. En ik vermoed dat de jonge vader de schrijver was van dit boek en die, zoals ik eerder denk ik al eens gezegd heb, toevallig mijn overgrootvader was. Hij vertelt hier een verhaal over zijn oudste kind, ik denk dat het mijn oudtante Sophie was. Zijn kind was tot dan toe heel gevoelig en vol levenslust. Ze had nog niet geleerd wat ze wel kon doen en wat niet, maar ze ontwikkelde heel snel ingevingen en voorkeuren in verschillende richtingen. Haar sterke, persoonlijke karakter toonde zich in haar doelgerichtheid wat betreft haar voorkeuren en ingevingen van het moment. Haar vader had veel gehoord over het belang van ouderlijke training en discipline, maar hij had niets gehoord over het gevaar van overdrijving van deze dingen. Vandaar dat hij het als zijn plicht beschouwde zijn kind voortdurend bij te sturen of te controleren, om haar binnen de grenzen van veiligheid en plicht te houden.

Tot zijn verrassing en spijt ontdekte de vader dat zijn dochter, hoewel ze geen neiging had tot koppigheid of ongehoorzaamheid, geleidelijk in een toestand van voortdurende weerstand kwam tegen zijn pogingen haar strakker te beheersen. Deze weerstand was eerder passief dan actief, maar niettemin echt. Niet dat ze zou weigeren te gehoorzamen, maar ze was ook niet bereid direct te gehoorzamen. Ze zou niet boos worden of openlijk een gebrek aan respect laten zien, maar het leek wel of ze niet in staat was en onwillig om te doen wat haar gezegd werd. En dan zegt hij verder dat hij alles probeerde: vriendelijke woorden en ernstige smeekbeden. De vader werd nooit boos of minder liefdevol naar zijn kind toe. Hij bad om leiding en dacht diep na over het probleem dat voor hem lag. De zaak werd steeds ernstiger en hij raakte meer en meer in verwarring

Op een dag, na een serieus gevecht met zijn dochttertje over iets wat onbeduidend geweest zou zijn, behalve dan dat het van invloed was op haar karakter en welzijn. De vader ging het huis uit met een zwaar hart en bijna in wanhoop over dit punt van opvoeding. Bij de deur kwam hij een vriend tegen, veel ouder dan hij, met wie hij samengewerkt had. Toen deze zijn bedrukte gezicht zag, vroeg de vriend naar de oorzaak van zijn duidelijke bezorgdheid, en de jonge vader luchtte zijn hart en vertelde het verhaal van zijn probleem. "Is niet de moeilijkheid dat je overdrijft in het opvoeden van je kind?" vroeg de toehoorder en vervolgens vertelde hij zijn eigen ervaring als illustratie van wat zijn vraag betekende. "Mijn oudste was mijn liefste kind", zei hij, "en ik heb haar voor het leven beschadigd door haar opvoeding te overdrijven, zoals ik nu zie wanneer ik terugkijk op hoe ik haar heb behandeld. Ik dacht dat ik haar de hele tijd moest opvoeden en ik legde haar dingen op en lette op kleine dingetjes als ik haar beter haar gang kon laten gaan. Dus werd ze overmatig gecontroleerd en sloot zich op in zichzelf door mijn toedoen. En ze groeide op in een verstarde en onnatuurlijke beperking die haar niet had moeten overkomen. Achteraf zag ik mijn fout. Sinds het eerste is mijn regel voor al mijn kinderen geweest een discussie met hen over een punt van discipline te vermijden, als ik dat veilig doen kon. En hoe minder nadruk er ligt op het grootbrengen van een kind, hoe beter, voor zover ik het zie." Wel, dit was een openbaring voor de jonge vader.

Hij besloot het te proberen. Zijn dochtertje kwam de kamer binnen door een deur waarvan herhaaldelijk was gezegd dat ze die dicht moest doen. Zonder speciaal aan het onderwerp te denken zei de vader, die aan zijn bureau zat te schrijven, zoals hij al zo vaak had gezegd: "Doe de deur dicht, lieverd." En zoals zo vaak bleef het kind stokstijf staan, als in afwachting van een nieuwe discussie op dit punt. De raad die hij die morgen had gekregen kwam hem in de gedachten en hij zei vriendelijk: "Je hoeft de deur niet dicht te doen, lieverd, als je dat niet wilt. Papa zal het wel doen." En meteen stond hij op en deed de deur dicht, waarna hij terugging naar zijn bureau zonder een woord van verwijt aan zijn kind. Dit was een nieuwe ervaring voor het arme, overbelaste kind. Ze stond een paar minuten verbluft na te denken. Toen kwam ze heel lief naar haar vader toe en vroeg hem op zijn schoot te mogen zitten. Ze sloeg haar armpjes om zijn hals en zei: "Lieve papa, het spijt me dat ik de deur niet heb dicht gedaan. De volgende keer zal ik het doen. Vergeef me alstublieft, lieve papa." En dat was het begin van een nieuwe situatie in dat huis.

De vader leerde dat er een gevaar van overdrijving was bij de opvoeding. En zijn kinderen profiteerden er naderhand van dat hij meer te weten gekomen was van de behoeften en genoegens van een kind. Zeg dus niet overal 'nee' op is een goede regel voor jonge vaders. Janet Urskine Stuart zegt dat opvoeden min of meer een zaak is van zeuren. Dat woord gebruikte ze alleen in de zin van de herhaling. Maar als zeuren een houding wordt van angstvallige bezorgdheid en ergernis, moet het worden vermeden. Dan wordt het afbrekend.

Ik heb een vrouw ontmoet toen we het vorige voorjaar in North Carolina waren die me vertelde dat ze de heel slechte gewoonte had te schreeuwen tegen haar kinderen. Ze zei: "Op die manier ben ik grootgebracht. Mijn ouders schreeuwden de hele tijd tegen me. Dus", zei ze, "toen ik me realiseerde dat ik tegen mijn kinderen schreeuwde, vroeg ik hun om het mij te zeggen wanneer ik het deed, om het onder mijn aandacht te brengen. En", zei ze, "één jongen deed het. En ze zei dat haar reactie er een was van nog grotere woede en nog harder geschreeuw. Wat moet ik doen?" vroeg ze me. Welnu, het eerste dat ik haar zei wat ze moest doen was dat ze ervoor moest bidden. En dan moest ze oefenen

8. HET KIND ZIJN GANG LATEN GAAN

om haar adem in te houden als ze de neiging had te gaan schreeuwen, en te tellen, misschien van één tot vijf, en dan gewoon een SOS-gebedje naar de Here op te zenden: "Help me om rustig en beheerst te praten." Sindsdien heb ik niets meer van haar gehoord; ik weet niet of dat al of niet heeft gewerkt. Maar ik heb geen beter advies voor iets wat je zelf niet lijkt te kunnen beheersen, dan de hulp van de Here te vragen. En ik geloof echt dat God je zal helpen.

Dus zeg niet altijd 'nee' en schreeuw niet altijd. Als je je afvraagt waarom je kinderen zoveel lawaai maken, dan kan het zijn dat je zelf aardig wat lawaai maakt. We moeten uitgesproken bevelen geven, duidelijk, begrijpelijk, en dingen die je verbiedt uitleggen – ik bedoel aan een kind dat oud genoeg is om een uitleg te begrijpen. Leg niet altijd alles uit. Maar als het mogelijk en redelijk is om iets aan een kind uit te leggen, doe dat dan om duidelijk te maken dat je goede redenen hebt om 'nee' te zeggen tegen iets. En laat ze wijselijk hun gang gaan als ze dat nodig hebben. Nu hoop ik dat er niemand is die verzuimt zijn kind te disciplineren, die het advies van mijn overgrootvader wil opvolgen en tegen het kind zegt dat ze de deur niet dicht hoeft te doen. Denk aan de achtergrond van dat verhaal. Dit was een speciaal, een ongewoon geval. Dit was toen de vader door het advies van een oudere man beseftte dat hij zijn kind teveel had gecorrigeerd. Het is moeilijk, nietwaar, om de balans te bewaren. Bid dat de Here je de juiste balans zal geven tussen corrigeren en laten begaan. Niets doen kan soms het beste zijn wat je kunt doen. "En als iemand van u in wijsheid tekortschiet, laat hij die dan vragen aan God, die aan ieder (in het bijzonder aan iedere ouder) overvloedig geeft" (Jak.1:5).

9. Het kind oefenen in zelfbeheersing

Vandaag gaat het erover dat je een kind erin kunt oefenen zichzelf te beheersen. Beheersen jouw kinderen zichzelf of doe jij dat voor hen? Is het ooit bij je opgekomen dat jij het kind erin moet oefenen zich te beheersen? Henry Clay Trumbull zegt in zijn boek "Wenken voor het opvoeden van kinderen" dat het eerste gevecht met hemzelf ligt in de richting van het beheersen van zijn aandrang vrij spel te geven aan zijn longen en spieren, als zijn zenuwen hem daartoe aanzetten. Dat is precies wat een kind doet, nietwaar? Als hij een kersverse baby is geeft hij zijn longen en spieren vrij spel als zijn zenuwen hem daartoe aanzetten. Heb je aan de noodzaak gedacht te beheersen – dat kind te helpen die aandrang te beheersen? Trumbull zegt: "Zo gauw de zenuwen zich doen gevoelen, zetten ze het kind aan te schreeuwen, wild met zijn armen te zwaaien, te schoppen en zijn lichaam heen en weer te gooien, bij de minste of geringste aanleiding of zonder aanleiding. Als deze aandrang niet bedwongen wordt, zal het kind zichzelf uitputten in doelloze inspanning en zijn eigen ongemak door dit vertoon juist vergroten."

En ik kan er niets aan doen maar ik vraag me af als ik dit lees of sommige van de hyperactieve kinderen kinderen zijn die gewoon nooit geleerd hebben stil te zitten. Nu ga je mij misschien schrijven en zeggen: "Wat weet je van psychiatrie? En als je ons psychologie geven wilt, kun je beter een graad halen in de

psychologie." Nee, ik ben geen psycholoog. Ik zei alleen maar dat ik me afvroeg of dat misschien zo zou kunnen zijn. Misschien is een kind dat verondersteld wordt hyperactief te zijn een kind dat gewoon niet van zijn ouders geleerd heeft die spieren te beheersen die voor hem wel mogelijk zijn om te beheersen. Misschien zijn er wel gevallen waarbij dat niet mogelijk is. Ik weet het niet. Ik ben geen doctor waar dan ook in. Ik lees alleen maar voor wat een wijs man honderd jaar geleden heeft gezegd.

Zelfbeheersing op dit punt is mogelijk voor een kind op een leeftijd waarop het nog niet kan praten of begrijpen wat tegen hem gezegd wordt. Als een ouder zich realiseert dat het kind ertoe verleid moet worden om zich te beheersen, en probeert met liefdevolle vasthoudendheid het kind diezelfde waarheid te doen beseffen, dan zal het kind de overtuiging van de ouder aanvoelen en zich eraan overgeven ook al kan hij diens woorden als zodanig niet begrijpen. De manier waarop je het kind kunt helpen zal wel gevonden worden door de ouder die hem wil helpen. En er is een goed en bemoedigend woord voor jullie allemaal. Er zijn duizend vragen, duizend verschillende situaties, maar de manier om het kind te helpen zal door de ouder die hem echt wil helpen wel gevonden worden.

En in plaats van een afkeer van je kind te hebben en te denken: "O, dit is een verwerpelijk kind, dit is een onmogelijk kind. Hij is slecht!" In plaats daarvan moet je hem willen helpen. Besluit voor jezelf dat er hulp is voor het kind en dat God jou in de positie geplaatst heeft om hem te helpen. Maar je kind aan zichzelf overlaten in deze vroegste worstelingen betekent dat je hem een droevig nadeel geeft bij alle toekomstige gevechten in zijn levensstrijd. Terwijl hem wijze hulp geven in deze vroegste worstelingen betekent dat je hem hulp geeft in alle volgende worstelingen.

Gebondenheid aan jezelf – dat zien we aan alle kanten, nietwaar? Bij volwassenen, bij tieners, bij kinderen. Wie van ons is zich niet bewust van worstelingen binnen onszelf – iets willen en toch niet willen... Paulus zei: "Want het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik. Ik ellendig

mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam van deze dood?" (Rom. 7:19,24¹). Wat de uitkomst is van onze worstelingen bepaalt ons karakter. Zal dat gebondenheid aan jezelf zijn of beheersing van jezelf? Nederlaag of overwinning? Mislukking of succes? Wat de ouders voor het kind doen bepaalt voor een groot deel welke kant het op zal gaan. En je kunt je kind erin oefenen zich te beheersen, tot mannelijke zelfbeheersing, tot vrouwelijke zachtmoedigheid en een vaste wil. Als het niet geoefend wordt, zal het kind de rest van zijn leven een hopeloos kind blijven. Zulke mensen kennen we allemaal wel, net verwen- de kinderen, door hun eigen bevliegingen beheerst. En tegen die tijd zijn dat bikkelharde bevliegingen, nietwaar?

Zodra een kind kan begrijpen wat tegen hem gezegd wordt, moet hem ge- leerd worden en moet hij erin geoefend worden zijn aandrang om te huilen en zich te wringen onder de druk van lichamelijke pijn, te beheersen. Als een kind is gevallen en zich heeft bezeerd, of hij heeft zich in zijn vinger gesneden of zijn hand gebrand, of is geraakt door een verkeerd gericht projectiel, dan is het heel natuurlijk voor hem om een schreeuw te geven van pijn en schrik. En het is volkomen natuurlijk voor zijn zachtaardige moeder of grootmoeder om ervoor terug te schrikken juist dan zijn huilen af te keuren. Maar zelfs op zo'n moment heeft een moeder een onmiskenbare plicht haar kind te helpen om een zekere mate van beheersing van zichzelf te herwinnen. Ik heb ergens gelezen dat Susanna Wesley, die negentien kinderen had, van wie er geloof ik maar tien in leven bleven, de uitspraak deed dat ze huilen niet toestond – hard huilen. Ze leerde haar kinderen zachtjes te huilen. Je kunt een kind leren zijn huilen te onderdrukken en zijn vertoon van verstoorde gevoelens te matigen. Mijn moeder zei altijd: "Een woedeuitbarsting duurt niet erg lang als er geen toeschouwers zijn." En dus had ze een speciaal plekje, een soort kelderkast, die

1 Paulus spreekt in Rom. 7 over het verschil tussen leven onder de genade en leven onder de wet. Zijn zorg is niet dat hij bij zichzelf zondige neigingen bemerkt, waartegen hij zou moeten vechten, maar de veronderstelling (door anderen) dat genade niet genoeg zou zijn en dat het naleven van de wet van Mozes toch nodig blijft om voor God aanvaardbaar te leven. Paulus bewijst dat het enige wat de wet doet is laten zien dat het onmogelijk is voor de mens om voor God te leven en de mens veroordelen. De enige manier om door God aanvaard te worden en rechtvaardig te leven is uit genade, in de kracht van en onder leiding van de Heilige Geest; zie Rom. 8 (red.).

we de “huilkamer” noemden. Iedereen die overmatig of onnodig huilde, of een woedeuitbarsting wilde hebben, werd rustig in de huilkamer gezet. En hem werd gezegd dat hij daar kon blijven tot hij weer een blij gezicht had. Een kind kan zelfbeheersing oefenen onder zulke omstandigheden.

Mijn overgrootvader zegt: “Een kind tot kalmte overhalen en belonen is op zo’n moment niet wat nodig is.” Een kind overhalen en belonen – we zijn altijd geneigd beloningen aan te bieden, nietwaar? Maar een kind aansporen zich verstandig te beheersen is wat een wijze ouder ten doel moet hebben. Het is alleen maar een keus tussen twee kwaden die een met een snoepje gekochte stilte in de plaats stelt van een luidruchtig toegeven aan gevoelens van de kant van een kind. Beide zijn verkeerd, zegt hij met andere woorden. Met een snoepje gekochte stilte bereikt helemaal niets, behalve dat het kind leert dat hoe meer drukte hij maakt, hoe meer kans hij maakt op een snoepje. En dat is net zo slecht als het luidruchtige toegeven aan zijn gevoelens. Een goede illustratie van de onverstandige manier om kinderen tot schijnbare zelfbeheersing over te halen, wordt gegeven in het bekende verhaal van een klein ventje dat zich op de grond gooit, schoppend en gillend, en dan roept: “Oma, oma, ik wil gekalmeerd worden. Waar zijn de zoethoudertjes?” Doctor Bushnell, die protesteert tegen deze methode om een kind uit zijn toestand van geprikkeldheid in een vlaag van een slecht humeur te halen door iets lekkers wat zijn smaak streelt, zegt: “Het moet wel een heel dom kind zijn dat niet heel veel huilt en zeurt als het zo plezierig wordt beloond. Het kind leert op deze manier een slecht humeur te spelen ter wille van de sensatie. Dit zal heel gauw een dubbel effect bereiken en spoedig uitlopen op het dubbele karakter van een slecht gehumeurd, zwartgallig en genotzuchtig mens, en bovendien een huichelende bedrieger.”

Kort geleden sprak ik met een vrouw die een behoorlijk overgewicht had. Ze was heel openhartig tegen mij en deelde me het feit mee dat ze de laatste tijd veel emotionele problemen had gehad. En ze zei: “Ik weet dat het stom is, maar ik eet om mezelf te troosten.” Nu weet ik niets over haar kinderjaren, maar het is goed mogelijk dat ze de gewoonte om met eten zichzelf te troosten

ontwikkelde omdat haar moeder haar met snoepgoed overhaalde als ze zich niet goed gedroeg.

We moeten de Here om wijsheid vragen bij al deze verschillende opvoedproblemen. De apostel Paulus heeft gezegd: "Ik oefen mijn lichaam op harde wijze" (een woord dat eigenlijk betekent 'een blauw oog slaan') "Ik sla mijzelf een blauw oog en maak mijn lichaam dienstbaar, opdat ik niet misschien, na anderen gepredikt te hebben, zelf verwerpelijk word" (1 Kor. 9:27). Het is noodzakelijk voor ons om ons lichaam in bedwang te houden. Wat zal het een stuk makkelijker voor ons zijn om dit te doen als onze ouders ons vanaf onze vroegste dagen geholpen hebben.

Ik heb laatst een boek genoemd dat ouders vanaf de allereerste dag van een kinderleven helpt om het kind op een vriendelijke, zachte en bevrijdende manier op te voeden. De meest onzekere kinderen die ik ken zijn kinderen die uit een thuissituatie komen waar ze niet werden opgevoed. Ons thuis was een ordelijk thuis en daar ben ik dankbaar voor. Ik geloof beslist dat dat ons veel zelfverzekerder en stabielier heeft gemaakt dan we anders geweest zouden zijn als we niet geweten hadden waar onze grenzen lagen. We moeten het kind op alle mogelijke manieren helpen. Het boek dat ik noemde, dat je vanaf dag één van het leven van je kind helpen zal, heet "Mijn eerste driehonderd baby's". Moge de Here je wijsheid en volharding geven, en heel veel clementie om met je lieve kleine, buigzame kinderen om te gaan.

10. De kleine dingen

Vandaag spreken we over de kleine dingen. Mijn man en ik hebben een opeenvolging van bijbelschoolstudenten op kamers gehad. We hadden een kamer met een eigen badkamer aan de achterkant van het huis. En het is voor ons heel fijn, omdat we zoveel op reis zijn, iemand te hebben die er meestal is; iemand die helpen kan met dingen als schoonmaken, gras maaien, sneeuw ruimen en etiketjes plakken op tapes, die ons helpt met de post en al dat soort dingen.

Nu geven we hun altijd een lange getypte lijst, op de dag dat ze komen solliciteren naar die kamer, omdat we er geen huur voor vragen. Ze moeten alleen een aantal uur per week voor ons werken. En dus hebben we het werk heel duidelijk omschreven. En we willen er altijd zeker van zijn dat ze begrijpen dat we hun vragen een bediende te zijn. We hebben doctoraal studenten gehad en een man met een academische graad, en toen hij kwam zei ik: "Heb jij een master van die universiteit?" En hij zei: "Ja." En ik zei: "Besef je dat we je vragen een bediende te zijn?" En hij zei: "Ja." Wel, de meeste mannen hebben het heel goed gedaan. In al die jaren hebben we geloof ik maar een paar verliezers gehad. De man die we nu hebben is nummer vijfentwintig of zoiets. Maar ik herinner me een van de jonge mannen. Hij was heel opgewekt en bereidwillig om te doen wat we ook wilden. Maar keer op keer moest ik hem op iets wij-

zen dat nog niet gedaan was. "O, ja, hmm, nou, ik denk dat ik dat niet gedaan heb." "Het stond wel op de lijst, niet?" "O ja, nou... Weet u mevrouw Gren, het probleem met mij is dat ik niet iemand van de details ben", zei hij. Nu bestaat dit werk natuurlijk uit details. Jezus heeft in Lukas 16:10 gezegd: "Wie trouw is in het minste, is ook in het grote trouw. En wie onrechtvaardig is in het minste, is ook in het grote onrechtvaardig. Als u dan wat betreft de onrechtvaardige mammon niet trouw bent geweest, wie zal u het ware toevertrouwen? En als u wat betreft het goed van een ander niet trouw bent geweest, wie zal u het uwe geven? Geen huisslaaf kan twee heren dienen, want hij zal of de ene haten en de ander liefhebben, of hij zal zich aan de ene hechten en de ander minachten. U kunt niet God dienen en de mammon."

Ik denk aan mevrouw Debeauze op de school in Florida waar ik naartoe ging. Zij sprak elke avond in de zogenoemde vespers. Ze wreef het ons onder de neus op een heel, heel praktische en nuchtere manier. Ze gaf ons bijbelverzen en dan praatte ze over heel praktische dingen. Een van haar favoriete gezegden was: "Loop niet rond met een Bijbel onder je arm als je niet onder het bed hebt geveegd." Ze wilde niet dat er vrome praat uit een smerige kamer kwam. In hoeverre doen de kleine dingen van het leven er werkelijk toe voor jou? De laatste paar weken heb ik het over opvoeding van kinderen gehad, en heel beslist is het een van de belangrijkste dingen om kinderen te leren dat ze trouw zijn in kleine dingen. Je begint toch met kleine dingen om hun te leren, niet? En de kleine dingen zijn het fundament, de steentjes in het fundament, die het verschil maken of het huis uit elkaar valt of niet.

In Mattheus 5:48 lezen we: "Weest u dan volmaakt, zoals uw Vader die in de hemelen is, volmaakt is." Is dat een norm waaraan we kunnen voldoen? Nee, beslist niet – niet zonder Gods hulp. En zelfs met Gods hulp schieten we nog vaak tekort, maar dat is de norm. Dat is de norm – volmaaktheid. Ik ben ervan beschuldigd dat ik een perfectionist ben en ik moet bekennen dat dat waar is. Ik kan me niet voorstellen dat ik wil dat iets niet helemaal perfect zou zijn. Ik wil inderdaad dat alles perfect is. Natuurlijk weet ik wel dat dat niet zo zal zijn en ik hoop dat God mijn temperament gematigd heeft, tenminste in zoverre

dat ik hoop dat ik niet de hele tijd van ieder ander perfectie verwacht. Maar ik streef wel naar perfectie. Het lijkt me dat de Schrift dat bedoelt als er staat "Wees volmaakt evenals uw Vader in de hemel volmaakt is."

En dan zegt een oude schrijver: "Volmaaktheid in uiterlijk gedrag bestaat niet uit buitengewone dingen, maar daarin dat je de gewone dingen buitengewoon goed doet." En nu zeg ik iets tussen haakjes. Ik herinner me dat mijn tante Anne tegen mij zei: "Leer alles wat je doet heel zorgvuldig te doen. Als je een kamer aanveegt, veeg hem dan ook goed aan; veeg de hoeken, veeg de randen. Als je een ei gaat klutsen, kluts dan hard!" En elke keer dat ik een ei met de hand kluts denk ik aan Anne. Zo nu en dan gebruik ik nog een handklutser. En als ik een kamer aanveeg, veeg ik die zo perfect mogelijk. Ik kom in de hoekjes. Ik kan me gewoon niet voorstellen dat mensen ertegen kunnen in kringen rond te vegen en hopen stof te laten liggen hier en daar. Het werkt gewoon niet.

Terug naar de oude schrijver. (Je hebt genoeg gehoord van Elisabeth Elliot). "Verwaarloos niets", zegt ze. "De meest onbeduidende daad kan voor onszelf uitgevoerd worden of voor God. Als er liefde in je hart is kan je hele leven een voortdurende uitoefening daarvan zijn. Heel gemakkelijk kan het minste een gelegenheid worden liefde te beoefenen – het zachtjes sluiten van een deur, zachtjes lopen, zacht praten, geen lawaai maken, of een zitplaats zo kiezen dat je de meest comfortabele zitplaats aan anderen overlaat." Zijn deze kleine dingen die ze noemt niet heel goed toe te passen bij het opvoeden van je kinderen thuis? Een deur zachtjes dichtdoen... Ik kan je niet zeggen hoe vaak wij, kinderen, terug moesten komen om de deur rustig open en dicht te doen. Wij renden de voordeur uit en lieten de hordeur met een klap dichtvallen. We hadden een brede voordeur en de hordeur had een sterke veer. En geen van mijn ouders liet toe dat we die hordeur met een klap lieten dichtslaan. Dus als we naar buiten waren gerend om te spelen als we door een vriendje naar buiten geroepen waren, dan klapte de hordeur weer dicht. Onmiddellijk daarna hoorden we dan de stem van vader of moeder die ons riep: "Terugkomen en opnieuw proberen!" We moesten weer naar binnen en rustig naar buiten gaan en de deur zachtjes dicht doen.

Zachtjes lopen. We hebben één kamerbewoner gehad ... en het huis schudde alsof er een aardbeving was wanneer hij erdoorheen denderde. Het was ongelofelijk! We hebben nooit kunnen begrijpen hoe hij zo veel lawaai kon maken. Het was niet echt een heel grote man. Maar kennelijk had niemand hem ooit geleerd zachtjes te lopen.

Zacht praten. Het is aangenaam om een zachte stem te horen, beter dan een harde of schelle stem. Ik heb gemerkt dat er een gewoonte is bij de jongere generatie, speciaal bij meisjes, om met een hoog stemmetje te praten. Ik ben me er erg bewust van als ik in een vliegtuig zit en de stewardess heeft een harde stem. Probeer niet met luide stem te spreken; het kan heel irritant zijn.

Zachtjes spreken, geen lawaai maken of een zitplaats zo uitzoeken dat de gemakkelijkste stoel voor een ander overblijft. Dit kunnen gelegenheden zijn om liefde te beoefenen.

En dan zegt een andere oude schrijver: "Hij is gewend Zijn verborgen handelwijze met de ziel door te voeren door middel van wat we heel kleine dingen zouden noemen, Hij vraagt absolute reinheid van hart van hen in wie Hij zich verwaardigt te wonen, en een geest van zelfopoffering die altijd bereid is alle dingen op te geven, hoe klein die hem ook toeschijnen." We moeten liefde in ons hart hebben. In de eerste plaats voor God, zodat we elke taak tot een offer aan Hem willen maken – de vloer vegen, een ei klutsen, een bed opmaken. Voor wie doe jij je gewone werk? In hoeverre word je daarvoor gewaardeerd en bedankt? Doet dat ertoe?

Jullie die op kantoor werken, of in een schoollokaal, jullie die waar dan ook voor geld werken ... misschien ben je serveerster, misschien ben je secretaresse, verpleegster, advocaat, dokter – hoe vaak wordt je werk op prijs gesteld en word je ervoor bedankt? En als dat niet gebeurt, maakt dat veel uit? Bederft het je dag? Of kun je het werk eenvoudig aan God aanbieden en zeggen: "Here, het is voor U"? Je weet dat je op een dag je beloning zult krijgen. Als je geen 'dankjewel' van de mensen krijgt, kun je weten dat je op de een of andere dag

je beloning zult krijgen, wanneer je de klus voor de Here hebt gedaan. Doe het volmaakt voor God; doe het zo goed als je kunt voor God. Je weet wel van dat gedichtje dat ik wel eerder geciteerd heb:

*“Stop niet met je taak,
voordat hij is afgemaakt.
Wat er ook gebeuren moet,
doe het niet of doe het goed.”*

Maak je hele leven tot een levend offer. Als je zou weten dat Jezus aan je bureau zou verschijnen, of aan je werkbank of je aanrecht of in je garage, hoe staat het dan met de kleine manieren om Hem lief te hebben? Hoe zou je aan het werk willen zijn als Hij langs kwam? Vraag je vandaag eens af wat de mensen het meest ergert met wie je samenwerkt, samen woont en die je liefhebt. Ben je bereid om ter wille van hen dit kleine offertje te brengen?